

**FRANSKE TALEVELSER; EN SYSTEMATISK
FREMSTILLING AF DET FRANSKE
TALESprog GJENNEM SAMTALER AF
DET DAGLIGE LIV, ORNEDE EFTER
GRAMMATIKEN. MELLEMRIN**

Published @ 2017 Trieste Publishing Pty Ltd

ISBN 9780649124107

Franske talevelser; en systematisk fremstilling af det franske talesprog gennem samtaler af det daglige liv, ornede efter grammatiken. Mellemtrin by Joh. Storm

Except for use in any review, the reproduction or utilisation of this work in whole or in part in any form by any electronic, mechanical or other means, now known or hereafter invented, including xerography, photocopying and recording, or in any information storage or retrieval system, is forbidden without the permission of the publisher, Trieste Publishing Pty Ltd, PO Box 1576 Collingwood, Victoria 3066 Australia.

All rights reserved.

Edited by Trieste Publishing Pty Ltd.
Cover @ 2017

This book is sold subject to the condition that it shall not, by way of trade or otherwise, be lent, re-sold, hired out, or otherwise circulated without the publisher's prior consent in any form or binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.triestepublishing.com

JOH. STORM

**FRANSKE TALELEVELSER; EN SYSTEMATISK
FREMSTILLING AF DET FRANSKE
TALESprog GJENNEM SAMTALER AF
DET DAGLIGE LIV, ORNEDE EFTER
GRAMMATIKEN. MELLEMRIN**

DIALOGUES FRANÇAIS

ENSEIGNANT LA GRAMMAIRE ET LA PHRASÉOLOGIE
DU FRANÇAIS PARLÉ

PAR

JOH. STORM

PROFESSEUR A L'UNIVERSITÉ DE CHRISTIANIA

COURS MOYEN

TROISIÈME EDITION CORRIGÉE ET AUGMENTÉE

COPENHAGUE

LIBRAIRIE GYLDENDAL (F. HEGEL & FILS)

IMPRIMERIE GREEFF

1896

FRANSKE TALEØVELSER.

En systematisk Fremstilling af det franske Talesprog
gjennem Samtaler af det daglige Liv, ordnede efter Grammatiken.

AF

JOH. STORM,

PROFESSOR VED CHRISTIANA UNIVERSITET.

MELLEMTRIN.

TREDJE RETTEDE OG FORØGEDE OPLAG.

KJØBENHAVN.

GYLDENDALSKE BOGHADEL'S FORLAG (F. HEGEL & SON).

GEORGE HOOTRYKKERI.

1886.

Tidligere Udgave:

- Årsk Originaludgave, Kjøbenhavn 1887.
- Taafl Udgave, Kjøbenhavn 1887.
- Svensk Udgave, Stockholm 1887.
- Anden norske Udgave, Kjøbenhavn 1887.
- Tot Udgave, Leipzig 1888.
- Hollandsk Udgave, Groningen 1888.
- Anden danske Udgave, Kjøbenhavn 1889.
- Fiinf Udgave, Borge 1889.
- Anden svenske Udgave, Stockholm 1891.
- Anden hollandske Udgave, Groningen 1892.
- Engelsk Udgave, London 1892.
- Anden norske Udgave, Leipzig 1893.

PC

2 1/2

2 1/2

2 1/2

802778

Fortale til 1ste Udgave.

Der har længe været felt Trang til en Reform af Undervisningen i levende Sprog. De hidtil brugte Metoder har alle vist sig uvrøstlige. Der har været for megen Theori og for liden Praxis. Man lader Eleven lære en vidtloftig Grammatik med mange vanskelige Regler og Urdsagelser, som han sjælden eller aldrig faar Anvendelse for, og som han strax glemmer igjen; det lidet, han beholder, kan han ikke anvende. Navnlig i Fransk kan han som oftest ikke danne den simpleste Sætning og ikke udtale den forstaaelig. De fleste Ordboer har intet Begreb om, hvor aldeles uforstaaelig den almindelige Skoledtale er for en Franskmænd.

De almindelige Elementarboeger, Lærebøger og Læsesbøger med deres løsrivne, ofte vanskelige Sætninger frembringe Sløvhed og Leds og giver ingen Færdighed i at bruge Sproget. Man begaar det store Fejlsreg at lade Eleven strax fra Begyndelsen af oversætte lige Sætninger fra Moderssuaalet til det fremmede Sprog, førend han endnu har faaet noget Ordforraad eller nogen Sprogfølelse, d. e. den Følelse for det rette, som betor paa Vane. Der stilles saaledes Fordringer, som ikke kan opfyldes. Langt lettere og lærerigere vilde en simpel Reproduktion af den læste Text være. Men den værste og usfrugtbarste Plage i den nuværende Skoleundervisning er den overdragne Stilskrivning. Mangeaarig Erfaring maa nu have vist, at den, som den nu drives, ikke fører til Maalet. Det er kun de allerflinkeste Elever, som nogenlunde kan tilfredsstille Fordringerne; og selv disse driver det sjælden til at skrive idiomatisk. De allerfleste ligger under for Byrden og leverer daarlige, ofte meningsløse Arbejder; det hele bliver en Pine for Lærere og Elever. Man ser paa dette med en vis Flov Resignation, som noget, der ikke kan være anderledes. Men Resultatet viser netop, at hele Metoden er forfejlet; den fordrer af Eleverne et Herredomme over Sproget, som den ikke har kunnet meddele dem. Og saa de almindelige Lærebøger er for vanskelige og høitliggende; Stoffet er for literært. Stykkerne er for korte; Indhold og Støjer vegler ibelig. Forfatterne af Lærebøger synes at lægge an paa at meddele saa meget og forskjelligartet Stof som muligt. Dette er en stor Bildelevie. Man lærer langt mere af korte, længere Stykker end af korte, vanskelige.

Resultatet af de hidtil brugte Metoder og Lærebøger er, at Eleven lærer Fransk i fem—sex Aar uden at lære det; han kan ikke lære det uden stor Vanskelighed,

endnu mindre skrive det, allermindst tale det. Det maa vel indrømmes, at dette Resultat er nedslaaende. Det er trodsalst at have anvendt saa lang Tid og lært saa lidt. Her trænges til en Reform.

hvad vi behøver, er mere praktiske Metoder og Lærebøger. Vi har vistnok en Mængde saakaldte „praktiske“ Lærebøger, der udgivne i Tyskland af Ahn, Ollendorff o. fl.¹, men disse er i Virkeligheden isig praktiske med deres sammenhengende, aandelose og meningsløse Sætninger og deres idelige Drøvtagen af de samme Ord og Udtryk i alle mulige og umulige Forbindelser. Hvad man lærer af disse Bøger er meget lidt, og det, man lærer, er ofte galt. Saaledes figurerer næsten i alle disse Lærebøger forældede Udtryk som la servante², Tjenestevigen. I Littés franske Lærebog hedder det: la servante nettoie la chambre; Frankmanden siger om den deaglige Kuegjering: la bonne fait frange³ la chambre. De almindelige Partierer eller Konversationsbøger kunde have sin Borte, naar ikke Stoffet var saa uordnet, overløst med uødselige Detaljer og vrede, kumstige og sjældne Udtryk.

Vi trænger til mere praktiske Elementærbøger med lettere, sammenhengende Tekster, hvorigennem Grammatikens Grundregler indoves. I Sprog som Engelsk og Fransk trænges til Udtalebetegnelse. Det gælder at indskærpe Udtaalen helt fra Begyndelsen af. At bruge udelukkende Udskrift er vider min Mening, i alt Fald for Børn, ikke praktisk: det vil blot belitte og forvirre.⁴

Vi trænger til lettere Lærebøger med Lægere, sammenhengende Stykker i Modersens Sprog, helst Samtaler, smaa Scener, Komedier eller Fortællinger af Hverdagslivet, Fabler og Eventyr. I Stedet for direkte Naturbeskrivelser vilde jeg hellere have Dyrerabaler eller Dyræventyr og Rejsebeskrivelser. Først saa et højere Trin hører den historiske Stil og de højere, kunstigere Stilarter hjemme.

¹ Se ogsaa mine Udtalelser i „Engelsk Ætologi“ S. 113; den tredje Udgave, 1. Aufl. 176, 2. Aufl. 609.

² Servante forekommer ikke sjældn i Litteraturen, men man bruger det i Paris almindelig ikke i Tale sproget endtagen i figurlig Betydning. Det almindelige Udtryk er bonne; samt ogsaa fille; knere domestique. «Bonne er nu det eneste almindelige Udtryk for „Bige“ (Tjenestefrige, Senevige; bonne à tout faire „Guevige“. Jespersen, Noter til Franko S. 12. Jfr. hos Dumas fils: «Croyez-vous, qu'après avoir vécu comme je l'ai fait, à mon âge, je vais me mettre à vivre dans une mansarde, à aller au marché et à compter avec la blanchisseuse et la bonne à tout faire?» La Princesse de Bagdad S. 7. Ratot: Le service de la table [des officiers] était fait par deux bonnes en tablier blanc (Le lieutenant Bonnet 121). Hervier: Le punch que deux bonnes placèrent sur la table (Mar a'un forcat 50). Endog Kvartierstjerne i Bruggertierne og les bouillons Duval kaldes bonnes.

³ Quand on range une chambre ou tout est dans un complet désordre. G. Paris: Romania XV, 438. Faire la chambre, eng do the room. — Nettoyer bruges om den stærre, grundigere Kuegjering, som foregaar en Gang om Ugen, ikke hver Dag.

⁴ Jeg maa her lade mig nøje med disse Anmærkninger. Om mit Forhold til de nye Theorier saa Sprogundervisningens Felt og navnlig til dem, som repræsenteres af Forfatteren Quoosque Tandem se min Afhandling „Om en forbedret Undervisning i levende Sprog“ i „Universitets- og Skole-aaualer“ II, 161 ff. 305 ff.

Vi trænger kortere og lettere Grammatiker. Et kort Skema med Paradigmer og korte, klare Hovedregler vil være tilstrækkeligt. Det øvrige stude overlades til Pragis, fremgaa af Læsningen og systematiske Øvelser.

Det er en saadan systematisk Øvelsesbog, jeg har villet skrive. For at Sprogets Love kan fremgaa af Læsningen, maa et Del af Lærstoffet jærlig være beregnet herpaa. Ved Siden af Lærebogen maa man have en Bog med sammenhængende, systematisk ordrede Stykker, der viser Sprogets Love og Betingelser d. e. Regler og Talemaader. Den hensigtsmæssigste Form er lette Samtaler af det daglige Liv, ordnede efter Grammatiken. Herved lærer man baade Taleprog og Grammatik paa en Gang.

I vor Tid med dens vgende Samfærdiet kan man ikke længere nøjes med at læse Sprogene, ikke engang med at skrive dem; man maa ogsaa kunne tale dem. Hvert Øjeblik kommer man i Berøring med Udåendinge. Nu klæber vi Nordboer os nogenstunde tet i de belægtede Sprog Tysk og Engelsk. Kjent i Tysk Grammatiken, i Engelsk Udtalen volder Vanskelighed. Andetledes er det i et Sprog som Fransk, hvor Akt, Udtale og Udtryk, er saa forskjelligt fra vort. Som Skoleundervisningen nu drives, lærer man lidet eller intet af det levende Sprog og fjører derfor lidelig fast ligesomfor indfødte. Hvor mange Studerende fjender Udtryk som je me le demande eller ved at „det er pønt af Dem“ heder *c'est aimable à vous*, ikke *de vous*, eller at „mere Suppe“ heder *encore du potage*, medens *plus de potage* betydde: „ikke mere Suppe“. „Det rigger her“ vilde de fleste sælde vil sune *ici*¹: Frønsmanden siger *ça fume*, det rigger, *il fume*, han rigger ojd. Der er hundreder af slige gængse Talemaader, som man aldrig lærer i Skolen og yderst vanskeligt af Bøger. Utvindelig maa den fremmede opjorde sig i Narevis i Frankrig for majsommelig, lidet efter lidet, at opjante dette urudværlige Stof. Hvor lang Tid tager det ikke, før end han lærer at forstå de indfødte! Er han endelig kommen saavidt, er Tiden gjerne omme, og han maa vende hjem uden det Elsigtede Udbytte. I alt Fald har han i lang Tid saa fuldt op at gjøre med at forstå, at han kun kan tagt tage og tilægne sig lidet.

Det er dette vanskelige tilgængelige Stof, som jeg saavidt muligt vil skaffe Eleven paa Forhaand, for at han kan temme lidet rullet til Udlandet og ikke behøve at jvilde sin Tid. Har han først lært at bevæge sig med en vis Færdighed

¹ Bistnet findes *il fume* som literært Udtryk; hos Vittré: *il fume dans cette chambre*; men det idiomatiske Udtryk i Taleproget er *ça fume*. Passy skriver: «Pour moi, *il fume ici* appelleraient tout de suite la question: *qui est-ce qui fume?* — Il tend à perdre son rôle impersonnel: on dit déjà quelquefois: *ça pleut*. — Je ne dirais que *ça fume*». Rfr. Maupas'sant: *Devant vous, la plaine, une grande plaine toute nue, où il pleuvait de la neige. Ça tombait, ça tombait comme un rideau, ces flocons blancs qui cachaient tout* (Yvette 202). En isjng siger: Je me doutais bien que cela serait ainsi; je me disais que sur la mer nous allions danser: *ça danse* (Malet, Sans famille II, 375). Man ser her Overgangen fra den bestemt paavægende til den upersonlige Brug. S. Dial. 100.

i Tale sprogets Grundformer, sommer den videre Uddannelse, le perfectionnement, forholdsvis let. Il n'y a que le premier pas qui coûte.

Der maa en Fulde af Exempler til her at gjøre Eleven fatter i Behandlingen af Ord og Former. Derfor maa de samme eller lignende Bendinger oftere komme igjen, og det er netop en Fordel ved Samtaleformen, at den tilkæder, at dette sker paa en naturlig Maade. Det er imidlertid umuligt at faa alle Tale sprogets Udtryk med; dette vilde blot være skadeligt. Det gjælder at udvælge de nødvendige og de mest karakteristiske Udtryk; baade i grammatisk og fraseologisk Henseende. Det gjælder at lægge en god Grundvold, hvorpaa Eleven siden kan bygge videre. Sprogkødet synes ved første Blik at være uendeligt; men det er utroligt, hvor meget Opgaven simplificeres, naar man indskrænker sig til, hvad man virkelig har Brug for. Paa den Maade faar man baade de bedste grammatiske Exempler og et ganske andet Herredomme over Sproget end de dugtigste Grammatikere uden Praxis.

Min Methode grunder sig paa følgende to Erfaringsaetninger:

1) Man lærer levende Sprog mere ved Efterligning end af Regler. Det er nødvendigt at lære Grundreglerne, men det specielle og finere læres lettere og bedre ved Efterligning af gode Mønstre. Det er lettere at lære den levende Sprogbrug, de enkelte Udtryk end Reglerne derfor. Forst naar man kender Sprogbruken, er det gavnligt at studere dens Theori.

2) Næsten alle de, som kan maage Sprog, har fra forst af lært dem af Bøger, ved at studere lette sammenhængende Texter. At ville lære Sproget udelukkende gjennem Ordt, ved Omgang med indvandre, er blot at spilde Tid.

Jeg har allerede forlængst (Engelsk Filologi, Kristiania 1879) hævdet det Princip, at Sprogundervisningens naturlige Udgangspunkt er det levende Tale sprog som Sprogets egentlige Grundform. Derfor vil man ogsaa ad denne Vej med dens naturlige, gradvise Fremadskriden lettest lære Skriftsproget. Skriftsproget er kun en kunstigere, tildeels ældre Form af Tale sproget. Jo nærmere Skriftsproget kommer det dannede Tale sprog, desto bedre er Stilen. Ingen Literatør kan opvise større Mægt i den franske Stil end netop den franske. Hertil bidrager ikke blot Sprogets egen Skjønhed og den franske Tænkings Klarhed, der søger et tilsvarende klart Udtryk, men ogsaa den franske Probas klare Tilskutning til Tale sprogets utvungne Form.

Min Bog er ikke en ren Begynderbog; den danner et „Mellemlin" (cours moyen); den forudsætter Bruken af en Elementærbog, en kort Grammatik og en let Læsebog efter de ovenfor givne Anvisninger, eller at man har læst fransk i to til tre Aar. Den er saaledes nærmest beregnet paa yngre Elever, i Danmark paa de øverste Klasser i de lærde Skoler, unge Studerende og det store Publikum. Den indeholder dog en Del rent elementære Dialoger til Repetition af Begynderens grundene, for at Grundreglerne kan fremtræde saa klart som muligt.

Bogen følger i det store taget den almindelige Skolegrammatiks Ordning, dog saaledes, at saa meget som muligt er samlet under særlige Synspunkter. Saaledes er Formlære og Syntax behandlet under ét. Thi, som det er blevet sagt, det kan lidet nytte at lære Formerne, naar man ikke lærer, hvortil de anvendes.